

REPUBLIKA

ROK I. | ŁÓDZ, ŚRODA, 30 MAJA 1923 r. | NUMER POJEDYŃCZY MK. 600. | № 140.
REDAKCJA i ADMINISTRACJA, PIOTRKOWSKA 49. | WYDANIE PORANNE. | GODZINY PRZYJĘC REDAKCJI 6—7 POPOŁUDNIU.
TELEFON 22-14. | REKOPISÓW NIEZAMÓWIONYCH NIE ZWRACA SIĘ

Rząd Witosy poważnie zagrożony.

W łonie „Piasta“ stworzyła się nowa opozycja z powodu stanowiska marszałka Piłsudskiego.

WARSZAWA, 30 maja, godz. 2 nad ranem. (Telefonem od sprawozdawcy parlamentarnego „Republiki“). Dowiadujemy się w ostatniej chwili, iż dziś od południa aż do późnego wieczora odbywały się posiedzenia klubu „Piasta“. Na posiedzeniach toczyła się zażarta dyskusja w sprawie ogólnej sytuacji politycznej, w której w łonie „Piasta“ ujawniła się nowa opozycja pod przewodnictwem posła Bryla. Punktem centralnym było stanowisko marszałka Piłsudskiego, który obecnie całkiem otwarcie przenosi się do czynnego życia politycznego. Poseł Bryl zwracał uwagę, iż pakt z Chjeną, tak jednolicie potępiony przez całą postępową opinię polską, bezwzględnie zaszkodzi interesom stronnictwa, tym bardziej, iż opozycja p. Dąbskiego obecnie już działa w okręgach wyborczych „Piasta“, uspasabiając wyborców nieprzychylnie do Witosy i jego towarzyszy. Pos. Bryl zarzucał dalej, iż należało lepiej przygotować porozumienie, z góry zbadać stanowisko Piłsudskiego i liczyć się z tym poważnym czynnikiem politycznym.

W związku z powyższym posiedzeniem, o którym głucho a sensacyjnie wiadomości dotarły do świata politycznego i dziennikarskiego, w kołach tych mówi się poważnie o upadku nowego rządu Witosy—Głabińskiego, gdyż możliwe jest, iż już w dniach najbliższych kilku posłów „Piasta“, solidaryzując się z akcją Piłsudskiego, wystąpi z klubu, za przykładem pos. Dąbskiego, a tym samym ledwo sklecona większość stanie się mniejszością. J. U.

SYTUACJA OGÓLNA.

Tel. wł. — WARSZAWA, 29 maja — Na najbliższym posiedzeniu Sejmu, wyznaczonym na piątek, dnia 1 czerwca, premier Witosy wraz ze swym gabinetem przedstawi się Sejmowi, aby uzyskać wotum zaufania izby.

P. Witosy wyjechał obecnie wszystkie siły, aby do piątku skłonić większość, na której mógłby się oprzeć nowy gabinet. Większość ta przedstawia się obecnie dość problematycznie. Coprawda Chjena i Piast w sumie stanowią większość paru głosów (225 głosów na 444 członków izby), ale od tych 225 głosów, należy odjąć 7 głosów nowokreowanych ministrów, którzy wchodzić w skład tych klubów, ale jako ministrowie nie mają prawa brać udziału w głosowaniu nad wotum zaufania dla rządu.

To też Witosy w celu zapewnienia sobie większości w izbie, jest zmuszony szukać sprzymierzeńców poza Chjeną i Piastem. Jeśli nie uda mu się ich skaptować dla nowej większości, to w każdym razie postara się on osłabić liczebnie stronę przeciwną. Praca nad wynalezieniem podobnej grupy jest niezmiernie trudna. Mimo to witosowcy nadrabiają miną i zapewniają z tajemniczym uśmiechem, że większość jest „murowana“.

Zdaje się, że to „murowanie“ zawdzięczać należy N. P. R-owcom, którzy co-

prawda oficjalnie zapewniają, że do spraw rządu Witosy maczać rąk nie myślą, a jednak pozwolili swym ludziom na wejście do nowego gabinetu: Darowskiemu (praca) i Bujalskiemu (zdrowie). Prawdopodobnie wzajemnie za te dwie teki przyrzekli oni ciche poparcie Witosowi. W sprawie wotum zaufania dla rządu. Zapewne nie staną oni ani po stronie prawicy, ani po stronie opozycji, lecz wstrzymają się od głosowania lub poproszą wyjątkowo z sali i w ten sposób zapewnią większość gabinetowi Witosy. Klub N. P. R. odbył dziś posiedzenie i zastanawiał się nad swym stanowiskiem do gabinetu. Uchwalono wstrzymać się z decyzją do piątku, aż do wysłuchania expose Witosy. Przypuszczają, że Witosy poruszy obszernie sprawy robotnicze, aby w ten sposób skaptować N. P. R.

Oprócz konszachtów z emperowcami jest tajemnicą poliszynela, że Witosy stara się również skokletować i żydów. Prasa endecka bynajmniej nie kryje swoich sympatii dla mniejszości narodowych, co widocznie jest inspirowane z góry. W artykule wstępnym senatora Koskowskiego w dzisiejszym „Kurjerze Warszawskim“ znajdujemy między innymi następujący wale mówiący ustęp:

„Mniejszości narodowe nie powinny pokładać wiary w rozsiewane przez wrogów państwa i narodu pogłoski o nieprzyjaznych dla nich dążnościach i projektach nowego rządu. W granicach pojęć o pań-

stwie narodowym mieszczą się jeszcze szerokie możliwości pomyślnego rozwoju tych wszystkich, którzy dbają o swą odrębność narodową i wyznaniową. Właśnie okoliczność, że do steru przyszedł rząd, oparty na umiarkowanej większości polskiej, daje wszelkie rękojmie, iż przyjdzie nareszcie do wytknięcia programu, trwale harmonizującego interesy państwa polskiego z interesami odrębnych grup etnicznych“.

Jest to głos oddawna, od bardzo dawna, nie spotykany na szpaltach prasy chrześcijańskiej.

Wiadomo nam jest również, iż Witosy zabiegał o względy klubu niemieckiego. Wczoraj Witosy był dwa razy w klubie niemieckim, ale nikogo tam nie zastał i nie mógł poznać stanowiska Niemców względem jego gabinetu. Dzisiaj już więcej Niemców nie niepokoił. Jak się dowiaduje nasz sprawozdawca parlamentarny stanowisko, sformułowane przez klub niemiecki, w przybliżeniu ma brzmienie następujące:

Niemcy stanowią element pod względem państwowym najzupełniej lojalny. Nie żądają oni dla siebie żadnych specjalnych przywilejów, lecz wymagają jedynie, aby rząd pamiętał o prawach, zawartych w konstytucji. To też Niemcy są gotowi poprzeć każdy rząd, który będzie stał na stanowisku praworządności i który be-

działe przestrzegali artykułów konstytucji. Po obecnym rządzie bojowo-nacjonalistycznym Niemcy nie spodziewają się, aby mógł on iść po wyżej wytkniętej linii politycznej i dlatego poparcia mu nie udzieli. Niemcy zajmą stanowisko opozycyjne względem gabinetu Witosy. J. U.

NOWY GABINET U PREZYDENTA RZPLITEJ.

PAT. — WARSZAWA, 29 maja — O godz. 5.30 po południu p. Prezydent Rzplitej przyjął na specjalnym posłuchaniu członków nowego gabinetu in corpore z prezesem rady min. Witosem na czele.

PIERWSZE POSIEDZENIE NOWEJ RADY MINISTRÓW.

PAT. — WARSZAWA, 29 maja — 29 bm. o godz. 4-ej po południu rada min. w nowym składzie odbyła pierwsze posiedzenie. Po zagajeniu obrad przez prezesa rady min. i załatwieniu spraw formalnych, rada min. przeprowadziła dyskusję nad zasadniczymi wytycznymi i polityki rządu.

KONFERENCJA PRASOWA Z WITOSEM.

Tel. wł. — WARSZAWA, 29 maja — Dzisiaj wieczorem miała się odbyć konferencja Witosy z przedstawicielami prasy. Widocznie jednak p. premier nie czuje się zbyt pewnie na swym fotelu, bo wolał odłożyć tę konferencję do piątku, po uzyskaniu wotum zaufania od sejmu. J. U.

Ustąpienie marszałka J. Piłsudskiego

Odmówił on nawet tymczasowego kierowania sztabem generalnym.

Tel. wł. — WARSZAWA, 29 maja — Dzisiaj po południu marszałek Piłsudski po konferencji z nowomianowanym kierownikiem min. spr. wojsk. gen. Osin-

skim złożył na jego ręce prośbę o dymisję ze stanowiska szefa sztabu i o zwolnienie go z wojska. Prośba ta zostanie prawdopodobnie przyjęta. Aż do chwili powzięcia przez nowy rząd ostatecznej decy-

zji w tej sprawie gen. Osiniski polecił marszałkowi Piłsudskiemu dalsze kierowanie sztabem generalnym do czasu mianowania następcy. Po krótkim namyśle marszałek Piłsudski zawiadomił swego

przełożonego, że nie zgadza się na swą prowizoryczną misję i uważa się za zwolnionego. J. U.

SPRAWY POLITYKI POLSKIEJ.

SLEDZTWO W SPRAWIE BOMB.

Tel. wł. — WARSZAWA, 29 maja — Śledztwo w sprawie bomb nie dało dotychczas żadnych rezultatów pozytywnych. Komplikuje się sprawa materiału wybuchowego znalezionej w puszcze pod „Strzechą“ akademików żydowskich. Okazuje się, że w puszcze tej są ślady niebezpiecznego materiału wybuchowego, który spłonął, a nie eksplodował tylko wskutek błędu technicznego w przygotowaniu pocisku.

Tak wł. c. nie była to, jak sądziły pisma endeckie, „zabawka“ która wywołała w tej pastce całkiem niedwuznacznie komentarze. P.

SKANDAL Z WIENCEM.

Tel. wł. — WARSZAWA, 29 maja — Delegacja żydowskiej strzechy akademickiej była dzisiaj u rektora uniwersytetu

i przedstawiła mu skandal z wiencem, złożonym przez Strzechę na trumnie profesora Orzęckiego. Rektor oświadczył, że usunięcie tego wienca nie stało się z winy jego, ani senatu akademickiego, lecz zostało dokonane przez nieodpowiedzialne czynniki. Delegacja omawiała również sprawę wybuchu bomby w Strzesze akademickiej. Rektor oświadczył, że obecnie nie jeszcze powiedzieć nie może, śledztwo jest prowadzone w dalszym ciągu bardzo energicznie i należy poczekać na jego wyniki.

NOWY ZARZĄD ZW. LUDOWO-NARODOWEGO.

AW. — WARSZAWA, 29 maja — Do tymczasowy prezes stronnictwa ludowo-narodowego, mianowany obecnie ministrem oświaty, dr. Głabiński, złożył sprawozdanie z sytuacji politycznej przed swoim klubem.

Po wysłuchaniu referatu, w imieniu plenum klubu, wyrazili ustępującemu po słowach wyrazi gorącego uznania postawie Harusewicz, Lutosławski i Kowalski.

Następnie dokonano wyborów do nowego prezydium, do którego weszli: poseł Kozicki, jako prezes Harusewicz — wice-prezes, Ignacy Szabeko — drugi wice-prezes. Jako zastępców mianowano: Konstantego Kowalskiego i Jerzego Zdziechowskiego.

Prócz tego dokonano wyborów członków zarządu.

Zyciorys Wincentego Witosy.

Urodził się w roku 1874-ym w Wierzechowicach w woj. krakowskim. Z zawodu rolnik. Wykształcenie elementarne. Jego wybitne zdolności polityczne, wysunęły go wkrótce na czoło Polskiego Stronnictwa Ludowego. Od r. 1908 poseł do

Sejmu galicyjskiego, od r. 1914 poseł do parlamentu austriackiego. Jako poseł na Sejm ustawodawczy został w r. 1919 prezesem klubu sejmowego Polskiego Stronnictwa Ludowego. W r. 1920 powołany został do rady obrony państwa, aby następnie stanąć na czele rządu koalicyjnego, który powstał podczas napadu bolszewickiego. Po zwycięstwie i podpisaniu pokoju pozostał w dalszym ciągu na tem stanowisku, aczkolwiek rząd utracił charakter gabinetu koalicyjnego przez ustąpienie reprezentantów zarówno prawicy jak i lewicy sejmowej i opierał się jedynie na t. zw. „zespolu stronnictw centrowych“. Ustąpiwszy we wrześniu 1921 r. z powodu braku dostatecznego poparcia w Sejmie powrócił na stanowisko prezesa klubu PSL. i stanowisko to zachował również w Sejmie obecnym, aż do chwili ponownego powołania go do steru rządu.

OFIARY KWASU MOCZOWEGO

Środek polecony przez Prof. Lance-reaux, b. Prezesa Akademii Medycznej, w swoim dziele o podagrze.

Podagra
Reumatyzm
Piasiek
Arterio-Scleroza
Kwasy

Zatruty przez kwas moczowy, dręczony przez cierpienia, może być uratowany tylko przez

URODONAL CHATELAIN'A

ponieważ URODONAL rozpuszcza KWAS MOCZOWY

URODONAL Chatelain'a jest do nabycia we wszystkich aptekach i składach aptecznych. Przy kupnie należy domagać się zawsze firmy wynalazcy CHATELAIN'A. Z wszelkimi informacjami zwrócić się WARSZAWA, Fredry 4. Tel. 73-55, 155-59.

Rezerwujcie

Piątek 1 czerwca

wolny wieczór

do ogrodu „SCALA”

na otwarcie

sezonu letniego.

20 solowych atrakcji

Dyplomowany krawiec męski

A. Rogozinski, Łódź,

Cegielniana № 32, wejście przez sklep

Przyjmuje wszelkie zlecenia

po cenach konkurencyjnych.

Poszukuje się

BUCHALTERA

Zgłoszenia do adm. „Republiki” pod „E. 84”.

SPRZEDAM TANIO

1 samochód półciężarowy „Jeffery” 1 i pół ton. 35 HP. bez gum, cena 15 milion., 1 samochód ciężarowy „Daag” 4 ton. 50 HP. na gumach, cena 20 milion. Oglądać można Andrzeja № 62.

LETNISKO

w Róży do odstąpienia. Wiadomość: Południowa 2, m. 6. 1999-1

SKRADZIONO

świadczenie służby wojskowej w armii generała Wrangla wydane podporucznikowi Konstantemu Ryppowi. Niniejsze świadectwo unieważnia się.

Modny elegancki

kostjum

(smoking) do sprzedania za cenę bardzo przystępną. Nawrot 20, m. 6.

25

Stowarzyszenie Sportowe

„UNION”

PLAC SPORTOWY — HELENÓW.

Z okazji 25-cio letniego jubileuszu

w czwartek, d. 31 maja 1923 r. o godz. 4 po poł.

Wielkie wyścigi jubileuszowe,

a mianowicie: biegi dystansowe za dużymi motorami i międzynarodowe biegi sprinterów.

W sobotę, d. 2 czerwca 1923 r. o godz. 5.30 po poł.

6-cio godzinne wyścigi parami—na wzór amerykański. —

W niedzielę, d. 3 czerwca 1923 r. o godz. 3.30 po poł.

Międzynarodowe wyścigi sprinterów i dystansowe za dużymi motorami.

Do wszystkich trzech wyścigów zgłosili swój udział m. l. następujące jeźdźcy: Golle, Kuszko, Vermeer, Müller Paweł, Łódź Jenke, Senneke Kraner, Peter, Sztabe, Kendebacher, Häusler, Tadewald i najlepsi krajowi jeźdźcy.

P. S. Przy nastąpieniu zmroku, tor zostaje rzeźbiście oświetlony.

Połączenie tramwajowe — aż do zakończenia 6-cio godz. wyścigu zapewnione. — Szczegóły w programach. — Bilety wcześniej do nabycia w firmie „METEOR”, Przejazd 16, 1 w dniach 31.5 od 10—1, 1.6 od 7 wiecz., 3.6 od 10—1 w poł. w lokalu Stowarzyszenia, Przejazd 5.

NOWOŚĆ

Kryte trybuny

Kryte trybuny.

25

25

SALA FILHARMONJI — Dzielna 20.

W SOBOTE, dnia 2 czerwca i w NIEDZIELE, dnia 3 czerwca o godz. 9 wiecz.

Tylko dwa wieczory artystyczne

„Zielony karnawał”

Rewja w 2-ach aktach ze śpiewami i tańcami w układzie scenicznym Wincentego Łoskota.

Wykonawcy programu:

- Janina Madziarówna
- Irena Karska
- Ksienka Kuszpietowska
- Elwira Zarzevska
- Henio Domański
- Benedykt Hertz
- Wincenty Łoskot
- Stanisław Ratold
- Albert Gaubler

Kierownik muzyczny Wiktor MISZUŁOWICZ.

Bilety nabywać można codziennie w kasie Filharmonji od godz. 10—1 i od godz. 3—7 wiecz. 998-1

Helenów W niedzielę 10 czerwca r. b. Helenów

na rzecz Domu Sierot, Zgierska 40

Wielka Zabawa

połączona z urozmaiconymi atrakcjami i fantową loterią.

Zarząd Domu Sierot żywi nadzieję, że zarówno członkowie, jak i sympatycy, i ofiarodawcy nie poskąpią datkami na rzecz loterii fantowej, jak również przyjmą rozesłane na ten cel bilety. 984-1

Okazyjnie do sprzedania

kompletnie nowe meble

zagranicznej roboty, do trzech pokoi. Dowiedzieć się można Piotrkowska 51, m. 8.

Gimnazjum Realne

pod kierownictwem A. SZWAJCERA, Pomorska № 48.

995

Zapisy uczniów do dnia 20.VI w godzinach biurowych. Egzamin wstępny (wyłącznie przed ferjami) 24 VI.

UWAGA. Od przyszłego r. szk. do programu Gimnazjum wprowadzony zostaje język łaciński, jako przedmiot nadobowiązkowy.

Ogłoszenia:

ZWYCZAJNE: mk. 350 za wiersz milimetry (na stronie 5 szpalty). W TEKSCIE: mk. 750 za wiersz milimetry (na str. 4 szpalty). NADESLANE: mk. 750 za wiersz milimetry (na str. 4 szpalty). Zaczynowe i zaślubione po tekście mk. 65.000. Zamówić o 50 proc. drożej. Zagran. o 100 proc. drożej. Za terminowy druk ogłoszeń administ. nie odpowiadamy.

Prenumerata:

w Łódzi mk. 11,500 i odnosz. do domu 500 miesięcznie. — Zamiejscowa mk. 12,000 miesięcznie. Zagranicą mk. 15,000 miesięcznie.

Każda nowa podwyżka obowiązuje wszystkie już przyjęte ogłoszenia do zmiany cen bez uprzedniego zawiadomienia.

Za wydawnictwo „Republika” Sp. z ogr. odp.: Marjan Nusbaum-Ottaszewski.

Czcionkami „Republiki” — Tłocznia Drukarni Państwowej

Redaktor Naczelny: Marjan Nusbaum-Ottaszewski

Tłomaczka

z języków: francuskiego i niemieckiego potrzebna. Oferty sub „S. G. K.” do administracji „Republiki”.

Dr. Różaner

Choroby skórne weneryczne i moczołciowe, leczenie sztucznym słońcem górskim.

DZIELNA № 9.

Przyjmuje od 8—10 i pół i od 4—8

Dr. med.

Braun

Południowa Nr. 23.

Specjalista chorób skórnych i wenerycznych. Przyjmuje od 8—10 i pół, 1—2 i od 5—8. Panie od 4—5

Dr. med.

LUBICZ

Cegielniana 43.

Choroby skórne, weneryczne i moczołciowe.

Leczenie sztucz. słońcem wyżynowym. Przyjm. 12 i pół—1 i pół i 4—8, dla pań oddzielna poczekalnia. 430

SETKI TYSIĘCY OSÓB

przekonało się o skuteczności

Kremu ORO.

723-2

Plac 150 procent drożej

kupują Brylanty, złoto, srebro, perły, diamenty, stare zęby, zegarki, biżuterie, garderobę i dywany. 426-12

Konstantynowska 7

Z. MILICH, prawa oficyna i piętrowo

Ogłoszenia drobne:

Kupno i sprzedaż (za wyraz 150 m)

przedam łózka, materace, szafę, bielizniarkę, stół, 6 krzeseł, kozetkę. Piotrkowska 132—9. 1996-2

NA RATY i za gotówkę Najlepiej się można ubrać w elegancką garderobę męską z własnych i potwierdzonych materiałów, po cenach przystępnych, tylko w moim warsztacie (S. Strawczyński, Łódź, ul. Wschodnia 47. 934-12)

WŁODA panienska, nauczycielka szkoły pow. (wykwal.), przyjmie lekko na wyjazd. Warunki przystępne. Oferty sub „B.” do adm. „Republiki”. 972-2

WŁODY inteligentny człowiek pragnie wstąpić na praktykę manipulacji (sztrejchgar). Łaskawe oferty od adm. „Republiki” pod „Majster przedziału zgrzebnej”. 971-2

średnio kształcony młodzieniec lat 17 poszukuje jakąś pracę lub pracę jako praktykant. Oferty pod „Pracowity”. 1993-1

Zagubione dokum. wyr za az 85 mk.)

Wein Boris uczeń gimnazjum niemieckiego zgubił matrykulę wydaną w Łodzi. 974-2

Rupfer Józef zagubił matrykulę wydaną ze szkół realnej w Łodzi. 921-1

Kupujcie 8 procentową pożyczkę złotą.

972-2